

Näyttötutkinnon perusteet

**VILJELYPUUTARHURIN
AMMATTITUTKINTO
2007**

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Dno 11/011/2007
MÄÄRÄYS Velvoittavana
noudatettava
Päivämäärä 1.6.2007
Voimassaoloaika
1.8.2007 alkaen toistaiseksi
Säännökset, joihin toimivalta
määräyksen antamiseen perustuu
L 631/1998 13 § 2 mom
Kumoaa määräyksen 34/011/1997,
2.7.1997

VILJELYPUUTARHURIN AMMATTITUTKINNON PERUSTEET

Opetushallitus on päättänyt viljelypuutarhurin ammattitutkinnon perusteista, joita on noudatettava 1.8.2007 lukien toistaiseksi.

Tutkintotoimikunta ja tutkinnon järjestäjä eivät voi jättää noudattamatta tutkinnon perusteita tai poiketa niistä.

Järjestettäessä tutkintoon valmistavaa koulutusta koulutuksen järjestäjä päättää koulutuksen sisällöstä ja järjestämisestä tutkinnon perusteiden mukaisesti. Koulutukseen osallistuvalla tulee osana koulutusta järjestää mahdollisuus suorittaa näyttötutkinto.

Pääjohtaja

Kirsi Lindroos

Opetusneuvos

Juhani Lapiolahti

SISÄLLYSLUETTELO

1	Luku	
	NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET	7
	1 § Näyttötutkinnot	7
	2 § Näyttötutkintoihin valmistava koulutus	7
	3 § Ammattitaidon osoittamistapojen ja tutkintosuoritusten arvioinnin yleiset perusteet	7
2	Luku	
	VILJELYPUUTARHURIN AMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN	8
	1 § Tutkinnon osat	8
3	Luku	
	VILJELYPUUTARHURIN AMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET	10
	1 § Sadonkorjuu ja jatkokäsittely	10
	a) Ammattitaitovaatimukset	10
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	10
	2 § Avomaan kasvituotanto	12
	a) Ammattitaitovaatimukset	12
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	12
	3 § Kasvihuonetuotanto	14
	a) Ammattitaitovaatimukset	14
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	14
	4 § Luonnonmukainen tuotanto	16
	a) Ammattitaitovaatimukset	16
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	16
	5 § Tuotekehitys ja markkinointi	19
	a) Ammattitaitovaatimukset	19
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	19
	6 § Yritystoiminta	20
	a) Ammattitaitovaatimukset	20
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	20
	7 § Yrittäjyys	23
	a) Ammattitaitovaatimukset	23
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	23
	8 § Ammattitaidon osoittamistavat	25
Liite	Ammatin kuvaus	26

NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET

1 § Näyttötutkinnot

Näyttötutkinnot ovat ammattitaidon hankkimistavasta riippumattomia. Koulutuksessa, työelämässä ja harrastuksissa hankittua osaamista voidaan hyödyntää tutkinnoissa vaaditun ammattitaidon näytöissä.

Näyttötutkinnot ovat rakenteeltaan modulaarisia. Ne muodostuvat työelämästä ja sen kehittymistarpeista johdetuista tehtäväkokonaisuuksista, joille on ominaista toiminnallisen ja tiedollisen perustan yhteisyys, ammattitaidon monipuolisuus sekä työprosessin ja sen tulosten yhdentyminen. Tutkinnon osa muodostaa ammatti-pätevyuden osa-alueen, joka voidaan erottaa luonnollisesta työprosessista itsenäisesti arvioitavaksi kokonaisuudeksi. Näytöt järjestetään ja suoritetaan joustavasti tutkinnon osa kerrallaan. Koko tutkinnon sijasta tavoitteena voi olla myös tietyn tai tiettyjen tutkinnon osien suorittaminen.

Ammattitaitovaatimusten kuvauksen perustana on pätevyystyypitys, jonka katsotaan parhaiten soveltuvan ammattialalle. Kuvauksessa keskitytään ammatin ydintoimintojen vaatimuksiin, toimintaprosessien hallintaan ja laaja-alaiseen ammattikäytäntöön. Vaatimukset kattavat myös työelämässä tarvittavan kielitaidon ja sosiaaliset valmiudet.

2 § Näyttötutkintoihin valmistava koulutus

Näyttötutkintoihin osallistumiselle ei muodollisesti voida asettaa koulutukseen osallistumista koskevia ennakkoehtoja. Pääsääntöisesti tutkinnot suoritetaan kuitenkin erilaisen valmistavan koulutuksen yhteydessä.

Valmistavan koulutuksen järjestäjän tulee vahvistaa opetussuunnitelma tutkintojen perusteiden mukaiseksi. Koulutus ja siihen sisältyvät näytöt on jäsennettävä tutkinnon osien mukaisesti. Koulutuksen järjestäjän velvollisuutena on järjestää näytöt osana valmistavaa koulutusta. Opiskelijan velvollisuutena on osallistua näyttöihin osana opintojaan.

Ammatillisena peruskoulutuksena suoritettavaan perustutkintoon sisältyvät yhteiset opinnot eivät ole pakollisia koulutuksessa, joka valmistaa näyttötutkintona suoritettavaan perustutkintoon. Niiden tavoitteet tulee ottaa kuitenkin soveltuvin osin huomioon opetussuunnitelmassa ja opetuksen järjestämisessä.

3 § Ammattitaidon osoittamistapojen ja tutkintosuoritusten arvioinnin yleiset perusteet

---

Näyttöjen arviointi edellyttää järjestelmällistä aineiston keräämistä, päätöksentekoa ja dokumentointia tutkinnon suorittajan ammatillisista ja työtoimintavalmiuksista suhteessa tutkinnon perusteissa määriteltyihin ammattitaitovaatimuksiin ja arviointikriteereihin. Arvioinnin painopisteen tulee olla tekemisessä ja työssä toimimisessa. Taito tai osaaminen on arvioitava pääsääntöisesti suoraan vastaavasta työtoiminnasta.

Näyttöympäristön tulee olla todellinen tai mahdollisimman aito. Arvioinnissa

tulee käyttää monipuolisesti erilaisia ja ensisijaisesti laadullisia arviointimenetelmiä, kuten havainnointia, haastatteluja, kyselyjä, aikaisemmin dokumentoituja näyttöjä sekä itse- ja ryhmäarviointia. Näytöt tulee järjestää tutkinnon osittain siten, että niissä voidaan arvioida ammatinhallinnan kannalta keskeisten tavoitteiden saavuttamista.

Arvioinnin kohteilla ilmaistaan osaamisen alueet, joihin arvioinnissa kiinnitetään erityisesti huomiota. Huomio tulee kiinnittää ydintaitoihin, työn perustana olevan tiedon hallintaan, työmenetelmiin, työvälineiden ja materiaalien hallintaan sekä työprosessin hallintaan. Sekä arvioinnin kohteet että kriteerit johdetaan vastaavan tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksista. Arvioinnin kohteisiin perustuvat arviointikriteerit kuvaavat ja täsmentävät eritasoisia suorituksia. Kriteereillä ilmaistaan kynnykset, joiden avulla erotellaan eritasoiset suoritukset.

2 Luku

VILJELYPUUTARHURIN ERIKOISAMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN

1 § Tutkinnon osat

Viljelypuutarhurin ammattitutkinto sisältää yhden (1) pakollisen ja kuusi (6) valinnaista tutkinnon osaa. Nämä ovat:

Pakolliset:

Sadonkorjuu ja jatkokäsittely (1 §)

Valinnaiset:

Avomaan kasvituotanto (2 §)

Kasvihuonetuotanto (3 §)

Luonnonmukainen tuotanto (4 §)

Tuotekehitys ja markkinointi (5 §)

Yritystoiminta (6 §)

Yrittäjyys (7 §).

Tutkinnon suorittamiseksi vaaditaan pakollisen ja kolmen valinnaisen osan hyväksytty suorittaminen. Valinnan kohdistuessa yrittämiseen tutkintoon saa sisältyä vain joko osa Yritystoiminta tai Yrittäjyys, jotka ovat keskenään vaihtoehtoisia.

Viljelypuutarhurin ammattitutkinto
Pakollinen tutkinnon osa
Sadonkorjuu ja jatkokäsittely
Valinnaiset tutkinnon osat
Avomaan kasvituotanto
Kasvihuonetuotanto
Luonnonmukainen tuotanto
Tuotekehitys ja markkinointi
Yritystoiminta
Yrittäjyys

Kuvio 1. Viljelypuutarhurin ammattitutkinnon osat.

VILJELYPUUTARHURIN AMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET

Jokaisesta tutkinnon osasta esitetään ensin ammattitaitovaatimus, sitten siitä johdettu yksi tai useampi arvioinnin kohde vinokirjaimin ja viimeisenä kriteerit, joiden perusteella ammattitaitovaatimus täyttyy.

1 § Sadonkorjuu ja jatkokäsittely

Tutkinnon suorittajalla on selkeä kokonaiskuva oman suuntautumisalansa sadonkorjuutöistä ja hän osaa tehdä ne asiantuntevasti.

Sadonkorjuutöiden tekeminen

Tutkinnon suorittaja

- hallitsee oman suuntautumisalansa tuotteiden sadonkorjuun prosessin ja osaa toimia niin, että valituilla sadonkorjuumenetelmillä varmistuu tuotteiden korkea laatu
- osaa määrittää suuntautumisalansa tuotteiden korjuukypsyyden ja tuoreuden
- noudattaa viljelyhygieniää ja ottaa ergonomiset näkökohdat huomioon työssään
- hallitsee sadonkorjuussa ja kauppakunnostuksessa käytettävien koneiden ja laitteiden sekä työvälineiden käytön ja niiden yksinkertaiset säätötoimet
- pystyy tunnistamaan koneiden ja laitteiden poikkeavan toiminnan
- osaa tehdä koneiden ja laitteiden päivittäiset huollot ja yksinkertaiset korjaukset
- pystyy toimimaan taloudellisesti, joutuisasti ja ammattimaisesti
- osaa neuvoa ja ohjata koneiden, laitteiden ja työvälineiden turvallista käyttöä muille työyhteisön jäsenille ja työssäoppijoille tarvittaessa myös muulla kuin omalla äidinkielellään
- pystyy tunnistamaan työturvallisuusriskit ja ottaa ne sekä työturvallisuusmääräykset huomioon toiminnassaan.

Tutkinnon suorittaja osaa varmistaa laadun säilymisen tuotteen elinkaaren ajan.

Laadun varmistaminen

Tutkinnon suorittaja

- osaa toimia niin, että valituilla menetelmillä viljelykasvien ja puutarhatuotteiden korkea laatu varmistuu

- osaa tehdä tuotteen ulkoisen laadun arvioinnin omalla suuntautumisalallaan
- tuntee laatumerkkien käyttöoikeuden ja osaa käyttää niitä
- tuntee oikeat säilytysolosuhteet ja osaa toimia niiden mukaan
- tuntee tuotteiden käyttötavat ja osaa käsitellä tuotteita hellävaraisesti
- osaa toimia logistisesti niin, että tuotteella on nopea jakelu viljelijältä kuluttajalle.

Omavalvonnan tuntemus ja käyttö

Tutkinnon suorittaja

- tuntee hyvien tuotantomenetelmien ja kasvien laadunvalvontarekisterin toimintaperiaatteet
- on tietoinen puutarhatuotannon laatutarhaohjeistosta
- osaa toimia laadunhallinnan lainsäädännön, esimerkiksi elintarvikelainsäädännön ja alkutuotantoasetuksen mukaisesti.

Tutkinnon suorittaja on selvillä varastoteknisistä ratkaisuista ja osaa varastoida tuotteet.

Varastoteknisten ratkaisujen tuntemus ja käyttö

Tutkinnon suorittaja

- tuntee suuntautumisalansa tuotteiden varastointivaatimukset, esimerkiksi lämpötilan ja kosteuden merkityksen
- tuntee erilaisia varastointiratkaisuja ja ymmärtää niiden toimintaperiaatteet sekä osaa arvioida ratkaisujen toimivuutta eri tilanteissa, esimerkiksi kylmävarastointi
- osaa suunnitella ja toteuttaa suuntautumisalansa tuotteiden varastointiketjun ja hallita varastointia
- osaa tehdä varaston koneiden säätötoimet niin, että tuotteiden laatu ja säilyvyys on tavoitellun mukainen.

Tutkinnon suorittaja hallitsee tuotelajittelun ja pakkauskäytännöt.

Tuotelajittelun ja pakkauskäytäntöjen hallinta

Tutkinnon suorittaja

- hallitsee suuntautumisalansa mukaisen tuotelajittelun
- tuntee erilaisia pakkauskäytäntöjä niin, että osaa suunnitella ja pakata oman suuntautumisalansa tuotteet tuotelajittelun vaatimalla tavalla
- osaa toteuttaa materiaali- ja tarvikkehankinnat kestävän kehityksen mukaisesti
- on selvillä tuotelajittelua ja pakkaustoimintaa säätelevästä lainsäädännöstä, esimerkiksi pakkausmerkinnöistä.

2 § Avomaan kasvitutanto

Tutkinnon suorittajalla on selkeä kokonaiskuva avomaan puutarhakasveista ja niiden tuotevalikoimasta.

Puutarhakasvien ja niiden tuotevalikoiman tuntemus

Tutkinnon suorittaja

- on selvillä Suomessa viljeltävien avomaan puutarhakasvien tuotevalikoimasta suuntautumisalallaan
- hallitsee suuntautumisalansa mukaisten avomaan puutarhakasvien tieteelliset nimet suvun ja lajin tarkkuudella
- tunnistaa suuntautumisalansa mukaiset avomaan puutarhakasvit erilaisissa kehitysvaiheissa.

Tutkinnon suorittaja tuntee pääpiirteittäin avomaan kasvitutannon tekniset ja taloudelliset tuotantodellytykset sekä niitä rajoittavat tekijät.

Viljelyedellytysten ja viljelymenetelmien tuntemus

Tutkinnon suorittaja

- tuntee eri viljelymenetelmät ja pystyy lähtökohdista riippuen valitsemaan niistä sopivat avomaan kasvitutantoon sekä perustelevaan valintansa
- ottaa huomioon maan rakenteen erityispiirteet sekä tuntee eri maalajien ominaisuudet ja vaikutukset viljeltävän kasvin suhteen
- tuntee avomaan kasvitutannon vallitsevat tuotantotavat ja niitä ohjaavat viranomaisohjeet
- ottaa huomioon avomaan kasvitutannon alueelliset erityispiirteet
- on selvillä EU:n tukijärjestelmien avomaan puutarhatuotantoon vaikuttavista direktiiveistä, lainsäädännöstä ja täydentävistä ehdoista.

Tutkinnon suorittaja osaa tehdä viljelytyöt ripeästi ja ammattitaitoisesti.

Viljelytyöiden hallinta

Tutkinnon suorittaja

- osaa suunnitella ja toteuttaa lajin ja lajikkeen mukaisen viljelyn oikea-aikaisesti
- osaa tehdä maan muokkaus- ja lannoitustoimet tarkoituksenmukaisesti ja oikeaan aikaan
- osaa valita ja tehdä kasvilajikohtaisesti lisästyöt ja kasvunsäätelytoimet
- pystyy toimimaan taloudellisesti ja joutuisasti
- osaa toimia niin, että valituilla tuotantomenetelmillä varmistuu viljelykasvien ja puutarhatuotteiden korkea laatu
- ottaa ergonomiset näkökohdat huomioon työssään.

Tutkinnon suorittaja osaa käyttää ja huoltaa viljelyssä tarvittavia koneita ja laitteita.

Koneiden ja laitteiden käyttö ja huolto

Tutkinnon suorittaja

- hallitsee viljelykoneiden ja -laitteiden sekä työvälineiden käytön
- osaa tehdä niiden säätötoimet niin, että työnjälki on tavoitellun mukainen
- pystyy tunnistamaan koneiden ja laitteiden poikkeavan toiminnan
- osaa tehdä koneiden ja laitteiden päivittäiset huollot ja yksinkertaiset korjaukset
- osaa neuvoa ja ohjata koneiden, laitteiden ja työvälineiden turvallista käyttöä muille työyhteisön jäsenille ja työssäoppijoille tarvittaessa myös muulla kuin omalla äidinkielellään
- on suorittanut tulityökortin ja hänellä on siitä voimassa oleva todistus.

Tutkinnon suorittaja ottaa työskentelyssään huomioon työturvallisuuden.

Työturvallisuuden huomioon ottaminen

Tutkinnon suorittaja

- pystyy tunnistamaan työturvallisuusriskit ja ottaa ne sekä työturvallisuusmääräykset huomioon toiminnassaan
- on suorittanut EA 1-kurssin ja hänellä on siitä voimassa oleva todistus.

Tutkinnon suorittaja osoittaa tiedostavansa ympäristöön kohdistuvat rasitukset ja osaa välttää työssä ja työn suunnittelussa ympäristön kuormittamista.

Ympäristövaikutusten huomioon ottaminen

Tutkinnon suorittaja

- osaa toteuttaa viranomaisohjeiden mukaisen lannoituksen ja kasvinsuojelun
- osaa ottaa maa-analyysin ja lapiodiagnoosin sekä määritellä maan kasvukuntoa näiden menetelmien avulla
- osaa tulkita viljavuusanalyysia ja lannoitusohjeita sekä suunnitella ja toteuttaa avomaan kasvitutannon niiden mukaan
- osaa toteuttaa materiaali- ja tarvikkehankinnat kestävän kehityksen mukaisesti.

Tutkinnon suorittaja osaa suorittaa kasvinsuojelutyöt oikealla ja tarkoituksenmukaisella tavalla säädökset ja määräykset huomioon ottaen.

Kasvinsuojelutöiden tekeminen

Tutkinnon suorittaja

- tuntee avomaan kasvitutannon suuntautumisalansa mukaiset yleisimmät kasvintuhoajat
- tuntee avomaan kasvitutannon suuntautumisalansa mukaiset yleisimmät rikkakasvit

- osaa ennakoida kasvintuhoojien torjunnan erilaisin viljelyteknisin keinoin, esimerkiksi viljelykierroin
- osaa suorittaa akuutin torjunnan
- on suorittanut torjunta-aineiden erityistutkinnon ja hänellä on siitä voimassa oleva todistus.

3 § Kasvihuonetuotanto

Tutkinnon suorittajalla on selkeä kokonaiskuva kasvihuonetuotannosta ja sen tuotevalikoimasta.

Puutarhakasvien ja tuotevalikoiman tuntemus

Tutkinnon suorittaja

- on selvillä Suomessa viljeltävien kasvihuonetuotantokasvien tuotevalikoimasta suuntautumisalallaan
- hallitsee suuntautumisalansa kasvihuonekasvien tieteelliset nimet suvun ja lajin tarkkuudella
- tunnistaa suuntautumisalansa kasvihuonekasvit eri kehitysvaiheissa.

Tutkinnon suorittaja tuntee pääpiirteittäin kasvihuonetuotannon tekniset ja taloudelliset tuotantoedellytykset sekä niitä rajoittavat tekijät.

Viljelyedellytysten ja viljelymenetelmien tuntemus

Tutkinnon suorittaja

- tuntee eri viljelymenetelmät ja pystyy lähtökohdista riippuen valitsemaan niistä sopivat kasvihuonetuotantoon sekä perustelevaan valintansa
- ottaa huomioon kasvualustan rakenteen erityispiirteet sekä tuntee eri kasvualustojen ominaisuudet ja vaikutukset viljeltävän kasvin suhteen
- tuntee kasvihuonetuotannon vallitsevat tuotantotavat ja niitä ohjaavat viranomaisohjeet
- tuntee vallitsevat kasvihuonemallit ja eri katemateriaalit sekä huoltotilojen rakenne- ja materiaalivaihtoehdot ja osaa arvioida eri huoltotilavaihtoehtojen toimivuutta
- ottaa huomioon kasvihuonetuotannon alueelliset erityispiirteet
- on selvillä EU:n tukijärjestelmien kasvihuonetuotantoon vaikuttavista direktiiveistä, lainsäädännöstä ja täydentävistä ehdoista.

Tutkinnon suorittaja osaa tehdä kasvihuonetuotannon viljelytyöt ripeästi ja ammattimaisesti.

Viljelytöiden hallinta

Tutkinnon suorittaja

- osaa suunnitella ja toteuttaa lajin ja lajikkeen mukaisen viljelyn oikea-aikaisesti
- osaa tehdä lisäystyöt ja kasvunsäätelytoimet
- osaa tehdä lannoitustoimet tarkoituksenmukaisesti ja oikea-aikaisesti
- pystyy toimimaan taloudellisesti ja joutuisasti
- pystyy sopeuttamaan kasvihuonetuotannon kausivaihteluihin
- osaa toimia niin, että valituilla tuotantomenetelmillä varmistuu kasvihuonetuotannon korkea laatu
- noudattaa viljelyhygieniää
- ottaa ergonomiset näkökohdat huomioon työssään.

Tutkinnon suorittaja osaa käyttää ja huoltaa viljelyssä tarvittavia koneita ja laitteita sekä teknisiä valvonta- ja säätelyjärjestelmiä.

Kasvihuoneteknologian käyttö- ja huoltotaito

Tutkinnon suorittaja

- hallitsee viljelykoneiden ja -laitteiden sekä työvälineiden käytön
- osaa tehdä koneiden ja laitteiden säätötoimet niin, että työnjälki on tavoitellun mukainen
- pystyy tunnistamaan koneiden ja laitteiden poikkeavan toiminnan
- osaa käyttää kasvihuoneen teknisiä valvonta- ja säätelyjärjestelmiä niin, että säädeltävät kasvutekijät ovat halutun mukaiset kasvihuonekasveille ja niiden kehitykselle
- osaa vertailla eri energiavaihtoehtojen taloudellisuutta
- osaa tehdä koneiden ja laitteiden päivittäiset huollot ja yksinkertaiset korjaukset
- osaa huolehtia valvonta- ja säätelyjärjestelmien toimintakunnosta
- osaa neuvoa ja ohjata koneiden, laitteiden ja työvälineiden sekä valvonta- ja säätelyjärjestelmien turvallista käyttöä muille työyhteisön jäsenille ja työssäoppijoille tarvittaessa myös muulla kuin omalla äidinkielellään
- on suorittanut tulityökortin ja hänellä on siitä voimassa oleva todistus.

Tutkinnon suorittaja ottaa työskentelyssään huomioon työturvallisuuden.

Työturvallisuuden huomioon ottaminen

Tutkinnon suorittaja

- pystyy tunnistamaan työturvallisuusriskit ja ottaa ne sekä työturvallisuusmääräykset huomioon toiminnassaan

- on suorittanut EA 1-kurssin ja hänellä on siitä voimassa oleva todistus.

Tutkinnon suorittaja osoittaa tiedostavansa ympäristöön kohdistuvat rasitukset ja osaa välttää työssä ja työn suunnittelussa ympäristön kuormittamista.

Ympäristövaikutusten huomioon ottaminen

Tutkinnon suorittaja

- osaa toteuttaa viranomaisohjeiden mukaisen lannoituksen ja kasvinsuojelun
- osaa suunnitella ja toteuttaa näytteenoton kasvualustasta, tulkita analyysituloksia ja lannoitusohjeita sekä suunnitella ja toteuttaa kasvihuone-tuotannon niiden mukaan
- osaa toteuttaa materiaali- ja tarvikehankinnat kestävän kehityksen mukaisesti.

Tutkinnon suorittaja osaa suorittaa kasvinsuojelutyöt oikealla ja tarkoituksenmukaisella tavalla säädökset ja määräykset huomioon ottaen.

Kasvinsuojelutöiden tekeminen

Tutkinnon suorittaja

- tuntee kasvihuoneuotannon suuntautumisalansa mukaiset yleisimmät kasvintuhoojat
- osaa ennakoida kasvintuhoojien torjunnan esimerkiksi viljelyteknisin keinoin tai karanteerin avulla
- tuntee kasvihuoneuotannossa käytettävien biologisen torjunnan hyötyeliöt
- osaa toteuttaa biologisen torjunnan ja seurata sen vaikutuksia ja tehoa
- osaa suorittaa akuutin torjunnan
- on suorittanut torjunta-aineiden erityistutkinnon ja hänellä on siitä voimassa oleva todistus.

4 § Luonnonmukainen tuotanto

Tutkinnon suorittajalla on selkeä kokonaiskuva luonnonmukaisessa tuotannossa viljeltävistä puutarhakasveista ja niiden tuotevalikoimasta.

Puutarhakasvien ja niiden tuotevalikoiman tuntemus

Tutkinnon suorittaja

- on selvillä Suomessa viljeltävien puutarhakasvien tuotevalikoimasta suuntautumisalallaan
- hallitsee suuntautumisalansa mukaisten puutarhakasvien tieteelliset nimet suvun ja lajin tarkkuudella
- tunnistaa suuntautumisalansa mukaiset puutarhakasvit erilaisissa kehitysvaiheissa.

Tutkinnon suorittaja tuntee pääpiirteittäin luonnonmukaisen tuotannon tekniset ja taloudelliset tuotantoedellytykset sekä niitä rajoittavat tekijät.

Viljelyedellytysten ja viljelymenetelmien tuntemus

Tutkinnon suorittaja

- tuntee luonnonmukaisen tuotannon periaatteet ja osaa perustella sekä vertailla sen etuja ja vaatimuksia tavanomaiseen tuotantoon nähden
- on selvillä EU:n tukijärjestelmien luonnonmukaiseen tuotantoon vaikuttavista direktiiveistä, lainsäädännöstä ja täydentävistä ehdoista
- tuntee luonnonmukaisen tuotannon vallitsevat tuotantotavat ja niitä ohjaavat viranomaisohjeet
- osaa valita luonnonmukaiseen tuotantoon sopivan lisäysaineiston
- osaa valita tilalle sopivia ja taloudellisesti järkeviä luomulannoitusmenetelmiä
- ottaa huomioon maan rakenteen erityispiirteet sekä tuntee eri maalajien ja multavuuden vaikutukset kasvivalinnan ja lannoituksen kannalta.

Tutkinnon suorittaja osaa tehdä luomutuotannon viljelytyöt ripeästi ja ammattitaitoisesti.

Viljelytyöiden hallinta

Tutkinnon suorittaja

- osaa suunnitella ja toteuttaa viljelykierron sekä muokkaus- ja lannoitus-toimet luonnonmukaisen tuotannon periaatteiden mukaan
- osaa suunnitella ja toteuttaa lajin ja lajikkeen mukaisen viljelyn oikea-aikaisesti
- osaa ottaa maa-analyysin ja lapiodiagnoosin tai kasvihuonetuotannossa kasvualusta-analyysin sekä määrittellä maan tai kasvualustan kasvukuntoa saatujen tulosten perusteella
- osaa suunnitella ja toteuttaa luonnonmukaisen tuotannon mukaisen lannoituksen maa- tai kasvualusta-analyysin perusteella
- osaa toteuttaa viherlannoituksen maan rakenteen ja viljavuuden ylläpitämiseksi
- pystyy toimimaan taloudellisesti ja joutuisasti
- osaa tunnistaa laatuvirheet ja valita toimenpiteitä niiden korjaamiseksi
- ottaa ergonomiset näkökohdat huomioon työssään.

Tutkinnon suorittaja osaa käyttää ja huoltaa viljelyssä tarvittavia koneita ja laitteita.

Koneiden ja laitteiden käyttö ja huolto

Tutkinnon suorittaja

- hallitsee viljelykoneiden ja -laitteiden sekä työvälineiden käytön
- osaa arvioida oman suuntautumisalansa mukaiset erikoiskoneiden käyttötarpeet

- osaa tehdä koneiden ja laitteiden säätötoimet niin, että työnjälki on tavoitellun mukainen
- pystyy tunnistamaan koneiden ja laitteiden poikkeavan toiminnan
- osaa tehdä koneiden ja laitteiden päivittäiset huollot ja yksinkertaiset korjaukset
- osaa neuvoa ja ohjata koneiden, laitteiden ja työvälineiden turvallista käyttöä muille työyhteisön jäsenille ja työssäoppijoille tarvittaessa myös muulla kuin omalla äidinkielellään
- on suorittanut tularityökortin ja hänellä on siitä voimassa oleva todistus.

Tutkinnon suorittaja ottaa työskentelyssään huomioon työturvallisuuden.

Työturvallisuuden huomioon ottaminen

Tutkinnon suorittaja

- pystyy tunnistamaan työturvallisuusriskit ja ottaa ne sekä työturvallisuusmääräykset huomioon toiminnassaan
- on suorittanut EA 1-kurssin ja hänellä on siitä voimassa oleva todistus.

Tutkinnon suorittaja osoittaa tiedostavansa ympäristöön kohdistuvat rasitukset ja osaa välttää työssä ja työn suunnittelussa ympäristön kuormittamista.

Ympäristövaikutusten huomioon ottaminen

Tutkinnon suorittaja

- osaa toteuttaa materiaali- ja tarvikehankinnat kestävän kehityksen mukaisesti
- ottaa huomioon kasvipeitteisyyden merkityksen viljelyssä.

Tutkinnon suorittaja osaa suorittaa kasvinsuojelutyöt oikealla ja tarkoituksenmukaisella tavalla säädökset ja määräykset huomioon ottaen.

Kasvinsuojelutöiden tekeminen

Tutkinnon suorittaja

- osaa soveltaa luonnonmukaisen tuotannon periaatteita kasvinsuojelutöissä
- tuntee suuntautumisalansa mukaiset yleisimmät kasvintuhoojat ja rikkakasvit
- osaa ennakoida ja toteuttaa kasvintuhoojien torjunnan erilaisin viljelyteknisin keinoin, esimerkiksi viljelykierron avulla
- tunnistaa biologisessa torjunnassa käytettävät hyötyeliöt ja osaa käyttää niitä kasvinsuojelussa
- osaa tehdä ennakoivia ja suoria luomutorjuntamenetelmiä suuntautumisalansa mukaisesti.

5 § Tuotekehitys ja markkinointi

Tutkinnon suorittaja osaa kehittää tuotteille lisäarvoa jatkojalostuksen ja tuotekehityksen avulla.

Jatkojalostusperiaatteiden tuntemus

Tutkinnon suorittaja

- tuntee asiakaslähtöisen tuotekehitysprosessin periaatteet ja osaa toimia niiden mukaan
- tuntee erilaisia jatkojalostusmenetelmiä ja osaa soveltaa niitä tuotteiden kehittämisessä
- on suorittanut hygieniapassin ja hänellä on siitä voimassa oleva todistus
- on selvillä jatkojalostukseen liittyvästä elintarvikelainsäädännöstä sekä viranomaisohjeista ja osaa toimia niiden mukaan
- kerää asiakaspalautetta ja ottaa sen huomioon tuotekehityksessä.

Tutkinnon suorittaja osaa suunnitella ja toteuttaa yrityksen markkinoinnin.

Markkinoinnin suunnittelu ja toteutus

Tutkinnon suorittaja

- tuntee markkinoinnin periaatteet ja käsitteet ja pystyy seuraamaan markkinoinnissa tapahtuvia muutoksia
- osaa laatia markkinointisuunnitelman niin, että se on realistinen ja antaa mahdollisuuden pienyrityksen näkyvyydelle
- ymmärtää tuotteiden ja palveluiden markkinoinnissa kohdentamisen merkityksen ja pystyy kohdentamaan markkinointitoimet liikeyden ja segmentoidun asiakaskunnan mukaan
- osaa käyttää yritykselle sopivia paikallisia, alueellisia ja valtakunnallisia markkinointikanavia
- osaa tehdä yhteistyötä erilaisten markkinointitahojen kanssa, esimerkiksi alan järjestöt, myynti- ja markkinointiorganisaatiot ja oppilaitokset
- pystyy seuraamaan markkinoinnin toteutumista ja tuloksia sekä tekemään korjaavia toimenpiteitä kokemusten perusteella
- osaa toimia markkinointia säätelevän lainsäädännön mukaan.

Tutkinnon suorittaja osaa hinnoitella palvelutuotteet liiketaloudellisesti kannattavasti.

Hinnoittelutaito

Tutkinnon suorittaja

- tuntee kustannuslaskennan perusteet ja osaa soveltaa niitä tuotteiden ja palveluiden hinnoittelussa

- osaa hinnoitella palvelutuotteet ja tuotekokonaisuudet kannattavasti ja markkinalähtöisesti
- hallitsee arvonlisäveron määräytymisen ja ottaa sen huomioon hinnoittelussa
- osaa tehdä tarjouksen ja laatia alalla tarvittavia asiakirjoja, esimerkiksi lähetylistan, laskun ja rahtikirjan.

Tutkinnon suorittaja osaa verkostoitua ja käyttää tietokonetta työssään sekä hakea tarvitsemaansa tietoa.

Verkostoitumis- ja yhteistyötaidot

Tutkinnon suorittaja

- tuntee yhteistyön edut, osaa hakeutua ja olla yhteistyössä sekä kehittää sitä tarvitsemiensa tahojen kanssa, esimerkiksi tarvikehankinnat, koneiden yhteiskäyttö, logistiikka.

Tietotekniikan käyttötaito ja tiedonhaku

Tutkinnon suorittaja

- osaa käyttää sähköpostia, Internetiä ja tietotekniikan sovellusohjelmia tiedon hankinnassa sekä yrityksen toimintojen ja palvelutuotteiden suunnittelussa ja toteutuksessa, markkinoinnissa sekä yhteydenpidossa eri tahojen kanssa
- on suorittanut kansalaisen @-kortin ja hänellä on siitä voimassa oleva todistus tai vastaavat tiedot ja taidot.

6 § Yritystoiminta

Tutkinnon suorittaja on selvillä yrittämisen edellytyksistä yrityksen toimialalla.

Yrittämisen edellytysten ja yritysmuotojen tuntemus

Tutkinnon suorittaja

- tuntee alan tuotantomuodot ja osaa arvioida niiden kehittymismahdollisuuksia sekä alalla yrittäjänä menestymisen edellytyksiä
- on selvillä yrittäjyyteen liittyvistä keskeisistä henkilökohtaisista ominaisuuksista ja valmiuksista ja osaa tässä suhteessa tunnistaa itsessään kehittämisen kohteet
- on selvillä yritysmuodoista ja niihin liittyvistä vastuista ja riskeistä.

Tutkinnon suorittaja tuntee liikeideakäsitteen ja osaa käyttää sitä yritystoiminnan suunnittelun ja kehittämisen lähtökohtana.

Liikeidean tuntemus ja käyttö

Tutkinnon suorittaja

- pystyy kehittämään yrityksen liikeideaa niin, että ottaa huomioon markkinoiden kysyntä- ja kilpailutekijöitä sekä oman idean kannalta olennaisia erilaistamistekijöitä
- pystyy arvioimaan kehittyneen liikeidean menestymismahdollisuuksia.

Tutkinnon suorittaja osaa laatia yrityksen toimintasuunnitelman ja talousarvion sekä tuntee yritystoiminnan talous- ja kannattavuustekijät.

Toimintasuunnitelman ja talousarvion laadinta

Tutkinnon suorittaja

- osaa laatia yritykselle toiminnan kannalta keskeisten alueiden toimintasuunnitelman
- osaa laatia tulo- ja menoarvion, jossa ottaa huomioon yrityksen tilanteen ja tavoitesuunnan
- tuntee pääpiirteittäin kirjanpidon ja laskentatoimen periaatteet.

Kannattavuuden periaatteiden tuntemus

Tutkinnon suorittaja

- ymmärtää, mitä on kannattava toiminta
- osaa laatia yrityksen toimintaa kuvaavia kannattavuuslaskelmia ja arvioida yritystoiminnan kannattavuutta niiden ja tunnuslukujen avulla
- osaa tulkita tilinpäätöstä
- ymmärtää, miten yrityksen kannattavuutta voi parantaa
- osaa laatia yritykselle karkean tulosennusteen.

Tutkinnon suorittaja tuntee yritysverotuksen pääpiirteet.

Yritysverotuksen tuntemus

Tutkinnon suorittaja

- on selvillä yritysverotuksen säädöksistä ja periaatteista pääpiirteittäin
- pystyy ottamaan kantaa veroilmoituksen sisältöön
- osaa toimia säädetyllä tavalla tuotteiden ja palveluiden arvonlisäverotuksessa.

Tutkinnon suorittaja osaa hoitaa osto- ja myyntitoiminnan sekä laskutuksen.

Osto- ja myyntitoiminnan hallinta

Tutkinnon suorittaja

- tuntee ostotoiminnan ja laskutuksen periaatteet
- on selvillä koti- ja ulkomaankaupan osto- ja myyntitoiminnan pääasiallisista säädöseroista.

Laskutuksen hallinta

Tutkinnon suorittaja

- osaa hoitaa säädösten ja sopimusten mukaiset toimenpiteet, kuten laskuihin tehtävät arvonlisä- ja muut erittelyt
- hallitsee maksuvälineiden käytön ja ottaa huomioon niiden turvallisuus- ja riskitekijät.

Tutkinnon suorittaja on selvillä yritystä koskevista rahoitus- ja tukimahdollisuuksista sekä vakuutuksista ja yrittäjän eläkevaihtoehdoista.

Rahoitus- ja tukimahdollisuuksien tuntemus

Tutkinnon suorittaja

- tuntee eri rahoitusmahdollisuudet
- on selvillä eri tukiin liittyvistä tukiehdoista
- tietää, mitä tukia yritys on oikeutettu saamaan, ja osaa toimia hakumenettelyssä vaaditulla tavalla.

Vakuutus- ja eläkevaihtoehtojen tuntemus

Tutkinnon suorittaja

- tuntee eri vakuutusmahdollisuudet ja osaa arvioida oman vakuutustarpeensa
- tuntee eri eläkejärjestelmiä ja osaa valita niistä itselleen sopivan.

Tutkinnon suorittaja tuntee työnantajaa koskevat säädökset ja määräykset sekä työehtojen ja palkkauksen perusteet.

Työnantajana toimiminen

Tutkinnon suorittaja

- on selvillä alaa koskevista työehdoista ja palkkaustavoista, työnantajan ja työntekijän velvoitteista ja oikeuksista sekä sosiaaliturvaa ja työsuojelua koskevista kysymyksistä niin, että pystyy tulkitsemaan ja noudattamaan näitä koskevia säädöksiä, määräyksiä ja sopimuksia työnantajana.

Tutkinnon suorittaja osaa johtaa ja kehittää yritystä.

Yrityksen johtaminen ja kehittäminen

Tutkinnon suorittaja

- hallitsee yrityksen päivittäiset ja kausittaiset työt sekä pystyy suunnittelemaan ne ja johtamaan toimintaa eettisesti kestävien periaatteiden mukaan
- osaa johtamisessa yhdistää alan tuntemuksen, yrittäjyyden ja henkilöstöhallinnon, kestäväen kehityksen sekä yrityksen luonteen toiminnalliseksi kokonaisuudeksi
- on selvillä laatujärjestelmän tarkoituksesta niin, että osaa käyttää sitä yrityksen laadunhallinnan ja kehittämisen välineenä
- osaa pitää huolta omasta jaksamisestaan ja hyvinvoinnistaan.

7 § Yrittäjyys

Tutkinnon suorittaja on selvillä yrittäjyyteen kuuluvista taidoista ja osaa arvioida omia yrittäjyysominaisuuksiaan ja arvojaan.

Omien yrittäjyysominaisuuksien arviointi

Tutkinnon suorittaja

- on selvillä niistä valmiuksista, jotka tukevat yrittäjänä menestymistä
- osaa näiden tietojen ja omien arvojensa perusteella arvioida itseään ja omaa yrittäjyyttään sekä sitä, pystyisikö omiin arvioihinsa luottaen tekemään yrittäjänä toimimista koskevia päätelmiä ja ratkaisuja.

Tutkinnon suorittaja tuntee ammattialaansa ja osaa tarkastella sen tarjoamia mahdollisuuksia yrittäjänä toimimiseen.

Ammattialan yritystoiminnan mahdollisuuksien arviointi

Tutkinnon suorittaja

- osaa arvostaa omaa ammattitaitoaan
- tuntee ammattialaansa niin hyvin, että pystyy tarkastelemaan sen tulevaisuuden ja markkinanäkymien perusteella mahdollisuutta oman yritystoiminnan käynnistämiseen.

Tutkinnon suorittaja tuntee liikeideakäsitteen ja sen käytön yritystoiminnan lähtökohtana.

Liikeideakäsitteen tuntemus

Tutkinnon suorittaja

- tietää liikeidean tarkoituksen
- ymmärtää liikeidean merkityksen yritystoiminnan suunnittelun ja kehittämisen välineenä
- omaa valmiuksia olla mukana kehittämässä omaa yritysideaa asiantuntijan avustuksella
- ottaa liikeidean kehittämisessä huomioon muun muassa markkinoiden kysyntä- ja kilpailutekijöitä, asiakaskohteita ja oman idean riittävää erilaistamista.

Tutkinnon suorittaja tuntee yritystoiminnan aloittamistoimenpiteet ja riskit.

Yritystoiminnan aloittamistoimenpiteiden ja riskien tuntemus

Tutkinnon suorittaja

- on selvillä, millaisia vaihtoehtoja yritystoimintaa harkitsevalla on tarjolla esimerkiksi yritystoiminnan muotojen, aloittamistoimenpiteiden, vastuiden määräytymisen ja riskien osalta
- pystyy keskustelemaan omaan yritystoimintaan liittyvistä vaihtoehdoista asiantuntijan kanssa.

Tutkinnon suorittaja on pääpiirteittäin selvillä yritystoimintaan liittyvistä taloudellisista, tuotannollisista ja henkisistä voimavaroista ja osaa arvioida omia mahdollisuuksiaan yritystoiminnan aloittamiseen.

Yritystoiminnan talouden tärkeimpien periaatteiden tuntemus

Tutkinnon suorittaja

- omaa valmiuksia olla mukana laatimassa yritykselle toiminnan kannalta keskeisten alueiden toimintasuunnitelmia asiantuntijan johdolla
- ymmärtää, mitä on kannattava liiketoiminta ja miten siihen pystyy vaikuttamaan
- osaa pääpiirteittäin tulkita tilinpäätöstä pääomien, varallisuuden, maksukyvyyn ja tuloksen suhteen
- ymmärtää kustannuslaskennan periaatteita ja tietää pääpiirteittäin, mitkä markkinalähtöiset tekijät tulee ottaa huomioon tuotteiden ja palveluiden järkevässä hinnoittelussa
- osaa laatia karkean tulo- ja menoarvion asiantuntijan avustuksella.

Omien mahdollisuuksien arviointi yritystoiminnan aloittamiseksi

Tutkinnon suorittaja

- pystyy keskustelemaan oman yritystoiminnan aloittamisesta asiantuntijan kanssa niin, että lähtökohtana on oma yritys
- tietää toimialan keskeisiä toimijoita, viranomaistahoja ja asiantuntijoita.

Tutkinnon suorittaja tuntee yritystoimintaan liittyvää keskeistä lainsäädäntöä ja osaa hankkia lisätietoja.

Yritystoiminnan keskeisen lainsäädännön tuntemus ja tiedon hankinta

Tutkinnon suorittaja

- on pääpiirteittäin selvillä yritystoimintaan liittyvistä keskeisistä säädöksistä
- tietää, mistä voi saada asiantuntijapalveluja ja lisätietoja verotusta ja yritystoiminnan muita alueita koskeviin kysymyksiin.

8 § Ammattitaidon osoittamistavat

Ammattitaidon osoittamiseksi tutkintosuoritusten arvioinnin lähtökohtana on saada selville, kuinka hyvin käytännön taidot ja niiden pohjana oleva tietoperusta sekä käsitteelliset rakenteet ovat sovittuneet yhteen ja suhteessa siihen, mitä tutkinnon eri osissa vaaditaan. Tämä on osoitettava pääasiassa toiminnallisilla tehtävillä, joita voidaan tarvittaessa täydentää suullisesti, kirjallisesti tai muilla tavoin.

Taidon pääasiallisena arviointimuotona on käytettävä työnäyttöä, taitotestiä, työtoiminnan havainnointia tai simulointia ja kestoaltaan vaihtelevia projekti-tehtäviä. Yksittäisen arviointimuodon käytön valinnassa on otettava huomioon muun muassa, kuinka hyvin se sopii tutkintovaatimusten arviointiin, miten se vastaa työelämän luonnollisia käytäntöjä, kuinka hyvin sen avulla voidaan erotella haluttu pätevyys ei-pätevästä osaamisesta, miten helppokäyttöinen se on eri toimintaympäristöissä sekä kuinka selkeä se on arvioijille ja arvioitavalle. Edellytetyn ammattitaidon taustalla olevan tiedon ja ymmärryksen tason selvittämiseksi toiminnallisen näytön tukena voidaan käyttää kyselyjä ja haastatteluja, itse- ja ryhmäarviointia, kirjallisia tuotoksia, asiantuntijakeskusteluja tai muuta keinoa, jolla arvioitavan osaamisen taso täsmentyy.

Ammattitaito on arvioitava jokainen tutkinnon osa kerrallaan vertaamalla arvioitavan ammattitaitoa vastaavan tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksiin. Arviointikriteerien mukainen suoritus on hyväksyttävä. Mikäli tutkinnon suorittajalla on esittää aiemmin dokumentoituja näyttöjä, arvioijat arvioivat ne osana suoritettavan tutkinnon osan näyttöä. Tutkintotoimikunta määrittelee kriteerit näyttöjä arvioiville henkilöille. Lähtökohtana on, että arvioijilla on hyvä ammattitaito kyseessä olevalla tutkinnon alalla.

Ammatin kuvaus

Viljelypuutarhuri on puutarhakasvien tuotannon ammattilainen. Hän toimii avomaan viljelyksillä, kasvihuoneyrityksissä, hedelmä- ja marjaviljelmillä, luomuviljelmillä tai taimistoissa yrittäjänä tai työntekijänä. Viljelypuutarhurin työ on luonnonläheistä, fyysistä ja osittain kausiluonteista. Ammattitaitoinen viljelypuutarhuri hallitsee monipuolisesti puutarhakasvien viljelyn. Työssään hänen on pystyttävä yhdistämään monenlaista ekologista ja teknistä osaamista hyvän ja laadukkaan lopputuloksen aikaansaamiseksi.

Puutarha-alan kehittyessä viljelypuutarhurilla tulee olla näkemys puutarhakasvien tuotannon kehittämisen tarpeesta. Yrityksen on pystyttävä tarjoamaan laadukkaita tuotteita, kehittämään jo olemassa olevia sekä ideoimaan uusia, jotka ovat kuluttajille mieleisiä. Suomessa tuotettujen puutarhakasvien puhtaus, korkea laatu ja ympäristöystävällisyys ovat merkittävä kilpailuetu. Täten myös luonnonomukaisella tuotannolla on luontaisesti otollinen tuotantoympäristö maassamme. Pyrkimyksenä on tämän tuotantomuodon lisääminen vastaamaan entistä suurempaa osuutta puutarhakasvien tuotannosta.

Puutarhatilojen koko näyttää kasvavan, joten alan ammattinsa osaavia työntekijöitä tullaan edelleen tarvitsemaan ja ehkä vielä nykyistäkin enemmän. Myös tuotannosta vastaavat yrittäjät tulevat tarvitsemaan jatkajia. Tähän ammattilaisten määrän kasvuun on pystyttävä vastaamaan alan houkuttelevuudella ja koulutuksella. Viljelypuutarhuri tulee tulevaisuudessa työskentelemään entistä enemmän puutarhatuotteiden jatkojalostuksen parissa ja erikoiskasvien viljelyssä. Tällä pystytään korvaamaan tuontia ja etsimään myös kokonaan uutta tuotantoa. Kulutustottumukset ja niissä tapahtuvat muutokset näyttävän suunnan, ja näihin suunnan muutoksiin on pystyttävä reagoimaan.

Viljelypuutarhurin on hallittava monipuolisesti puutarhakasvien tuotanto sekä osattava tuotekehitys ja markkinointi. Hänen tulee osata palvella asiakkaita sekä kyetä yli ammattirajojen menevään yhteistyöhön. Kiristyvään kilpailuun on pystyttävä vastaamaan yrittäjän taidoilla ja yrityksen näkyvällä markkinoinnilla. Tuotantoa sääntelevien säädösten ja määräysten joukko kasvaa jatkuvasti. Nämä on tiedostettava ja otettava huomioon tuotantotoiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa. Erityisesti ympäristövastuullisuus edellyttää vakavaa paneutumista ympäristökysymyksiin. Lisäksi on osattava käyttää hyväkseen tietotekniikan tarjoamia mahdollisuuksia ja pystyttävä hankkimaan uutta tietoa, jonka käytön edellytyksenä on tiedon soveltamiskyky omassa toiminnassa.

Viljelypuutarhurin on osattava markkinoida osaamistaan ja samalla edustamaansa yritystä sekä sen tuotteita ja palveluja toimi hän sitten yrittäjänä tai yrityksen työntekijänä. Hänen on osattava verkostoitua eri tahojen kanssa, osattava olla yhteistyössä ja omalla tavallaan toimia kuluttajaneuvojana sekä viestiä myös muulla kuin omalla äidinkielellään. Yrittäjänä ja esimiehenä hänen on osattava ylläpitää hyvää työilmapiiriä sekä toimia työpaikkaohjaajana. Hänen on osattava arvioida toiminnan ja tuotannon laatua ja kehitettävä sitä asiakaspalautteen perusteella. Hänen on pystyttävä seuraamaan alan kehitystä Suomessa ja kansainvälisesti.